

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Навчально-науковий інститут журналістики
Кафедра історії журналістики**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана / директора
з навчально-виховної роботи
Віталій КОРИЄВ
« 31 » 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Тематика, проблематика та ідеологія сучасних медіа

для студентів

галузь знань	06 журналістика;
спеціальність	061 журналістика;
освітній рівень	другий, магістр
освітньо-професійна програма	<i>журналістика та медіакомунікації</i>
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2022 / 2023
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	15
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2022

Розробник: *Волобуєва Анастасія Михайлівна*, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, доцент кафедри історії журналістики

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри історії журналістики

 (Наталія ЖЕЛІХОВСЬКА)

Протокол № 10 від «29» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту журналістики

Протокол від «29» серпня 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії Анастасія ВОЛОБУЄВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

«29» серпня 2022 року

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів системну уяву про складні (актуальні) проблеми медіа при відображенні основних журналістських тематик/проблематик.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні проблеми української журналістики.
2. *Вміти* визначати характерні риси, які використовуються російською пропагандою для спотворення історичних подій України, експертами з релігійних, соціальних питань тощо.
3. *Володіти елементарними навичками* джерельної критики, аналізу подій, встановлення причинно-наслідкових зв'язків у сучасних подіях в Україні з минулим / майбутнім.

3. Анотація навчальної дисципліни: Предмет є комплексним або інтегрованим навчальним курсом, який читається для студентів- магістрів першого року навчання. Навчальний курс передбачає: ознайомлення з історіографією, науковими результатами дослідницьких шкіл й спростуванням сформованих стереотипів; опанування знаннями базових підходів щодо відображення тем, вмінь та навичок діяльності медіапрацівника в умовах соціальних змін, за типовими видимими та чутливими темами, формування системних та складних проблем суспільства і медіа щодо розвитку практики медіа при відображенні різних тем.

4. Завдання (навчальні цілі):

Знати:

- цілісну систему знань про актуальні проблеми історії України, які супроводжують процеси розбудови незалежної української держави з 1991 року та, відповідно, виявляти проблеми медіа щодо висвітлення історичної тематики;

- базові підходами щодо відображення різних тем, вмінь та навичок діяльності медіапрацівника в умовах змін,

Вміти:

- проводити аналіз і диференціацію різноманітної інформації; сегментувати інформацію за аудиторним призначенням; відображати події і факти життя України, світу та, відповідно, виявляти проблеми медіа щодо висвітлення різної тематики.

- відтворювати чутливий контент з різних тематик, особливо під час висвітлення соціальних тем.

Дисципліна забезпечує набуття студентами таких загальних компетентностей як:

ЗК-5. Вміння виявляти та вирішувати проблеми.

ЗК-8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ФК-3. Здатність виконувати складні завдання і вирішувати складні проблеми, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної чи недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ФК-6. Здатність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах дослідницької або інноваційної роботи, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	<i>Знати термінологічно-понятійний апарат з історії та релігії, сфери соціальної взаємодії України, наукові тенденції, суть принципово важливих / соціально значущих питань / проблем</i>	<i>Інтерактивна лекція та семінарське заняття. Виконання самостійної роботи</i>	<i>Контрольне опитування, підготовка навчальних повідомлень або</i>	30%

			узагальнення досвіду	
2	Вміти шукати інформацію в різних медіа, аналізувати отриману інформацію, застосовувати технології інформування, діалогу, переконання тощо	Майстер-клас та семінарське заняття. Виконання самостійної роботи	Опитування, підготовка навчальних повідомлень або узагальнення досвіду	20 %
3	Уміти формувати системні та складні проблеми медіа при відображенні різної тематики / проблематики	Лекція та семінарське заняття. Виконання самостійної роботи	Опитування, підготовка навчальних повідомлень або узагальнення досвіду	20%
4	Критично опрацьовувати отриману інформацію, пропонувати нові теми та ідеї в реалізації проблематики	Лекція та семінарське заняття. Виконання самостійної роботи	Усне обговорення, опитування, підготовка навчальних повідомлень або узагальнення досвіду, іспит	30%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)				
Програмні результати навчання (назва)	1	2	3	4
ПРН-5. Розробляти «дорожню карту» розв'язання виявленої проблеми.	+			+
ПРН-8. Показувати проблемні питання у діяльності сучасних медіаорганізацій.		+	+	
ПРН-12. Здійснювати пошук необхідних знань для планування наукової роботи.		+	+	
ПРН-15. Робити висновки про незавершеність дослідження і застосування нових підходів.	+			+

7. Схема формування оцінки.

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема: оцінювання теоретичної підготовки – результати навчання (знання 1), що становить 30% від загальної оцінки й оцінювання практичної підготовки – результати навчання (вміння 2, що становить 20% від загальної оцінки); комунікація (3), (автономність та відповідальність 4), що становить 50% загальної оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	12	12	12	24	60
Максимум	20	20	20	40	100

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота (тест): 5 балів/3бали.
2. Реферат, навчальне повідомлення, тези доповіді, наукове або публіцистичне есе – 6 балів/3 бали.
3. Підготовка медіа продукту (проект) – 8 балів / 4 бали;
3. Оцінювання роботи під час семінарських занять – 3 бали/1 бал.

- підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – іспит за трьома завданнями;
- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;
- форма проведення іспиту – письмова за першим та другим теоретичними завданнями, усна співбесіда – за третім завданням;
- види завдань – завдання, які потребують розгорнутих відповідей.

Необхідна умова допуску до екзамену: студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше ніж критично-розрахунковий мінімум – 20 балів (рекомендований мінімум – 36 балів).

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем трьох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усні опитування); бали, отримані за виконання самостійної роботи; бали, отримані під час аудиторного контролю, а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (іспит).

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання і підсумкове оцінювання (екзамен).

Екзаменаційний білет містить два теоретичних завдання (оцінюються по 10 балів кожне) та практичне завдання (максимальна оцінка 20 балів). Критеріями оцінювання письмової відповіді на теоретичне завдання є:

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	8-10
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	6-8
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання	4-6
Відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми	3-4
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу	1-3

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
Модуль 1 «Актуальні проблеми історії України та проблеми медіа при відображенні історичної тематики»				
1.	Вступ до предмету. Представлення різних медіатематик	2	4	18
2.	Походження українського народу	2		18
3.	Релігійний чинник в історії українського державотворення.			18
4.	Українські національні революції в порівняльному аналізі			16
5.	Етнічні межі і державний кордон України.			16
6.	Погроми в Україні в 1914 – 1920 роках: реалії й політичні інтерпретації.			18
7.	Крим в історії України		2	18
8.	Український національно-визвольний рух у Другій світовій війні.			18
9.	Сучасна політична еліта в порівняльному аналізі з попередниками.	2	2	18
	Разом по модулю	6	8	140
Модуль 2 «Актуальні проблеми релігії в Україні та проблеми медіа при відображенні релігійної тематики»				
1.	Специфіка релігійної проблематики і тематичні особливості	2		20
2.	Характер висвітлення релігійної інформації в суспільно-масових ЗМІ.		2	20
3.	Релігійна проблематика в інтернет			20
4.	Конфесійні медіа України			20
5.	Релігійні медіа Європи. Темати, ідеї, проблеми.			20
6.	Релігійна проблематика в медіа США, Австралії, Японії			20
7.	Релігійна тематика в конфесійних і суспільно-політичних медіа РФ. Етноконфесійна проблематика і «руський мир».	2	2	20
	Разом по модулю	4	4	140
Модуль 3 «Актуальні соціальні питання / проблеми в Україні та проблеми медіа при відображенні соціальної тематики»				
1.	Методологічні аспекти відображення соціальних питань в мас-медіа	2	2	20
2.	Участь людини у вирішенні соціальних питань: громадська організація, гуманітарна діяльність, благодійництво та волонтерство.	2	2	20
3.	Соціальні питання дітей в Україні: діти-сироти, діти, які перебувають в конфлікті з законом. Соціальні питання сім'ї та протидія сімейному насильству.			20
4.	Соціальні питання людей з інвалідністю. Торгівля людьми як соціальна проблема. Соціальні питання літніх людей.			20

5.	Соціальні питання меншин (національних та ЛГБТ). Соціальні питання мігрантів, біженців, переселенців.			30
6.	Люди, які не є включеними до суспільних процесів: бездомні, особи секс-бізнесу, наркозалежні, психічнохворі, хворі на СНІД тощо			30
	Разом	4	4	140
	ВСЬОГО	14	16	420

Загальний обсяг 450 год., в тому числі:

Лекцій – **14 год.**

Семінари – **12 год.**

Консультації – **4 год.**

Самостійна робота – **420 годин.**

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 року: Міфи і реальність. – К.: Варта, 1994. – 96 с.
2. Багалій Д. Історія Слобідської України. – Харків, 1991.
3. Баран В. Давні слов'яни. – К., 1998.
4. Гарань О. Убити Дракона. З історії Руху та нових партій України. – К., 1993.
5. Заставний Ф. Українська діаспора. – Львів, 1991.
6. Історія українського війська (від княжих часів до 20-х років ХХ ст.). – Львів, 1992.
7. Історія української еміграції. – К., 1992.
8. Історія української культури: У 5 т. – Т. 2: Українська культура ХІІІ – першої половини ХVІІ століть. – К.: Наукова думка, 2001. – 847 с.
9. Косик В. Україна і Німеччина у другій світовій війні. – Львів, 1993.
10. Кучма Л. Україна не Росія. – М., 2004.
11. Петров В. Походження українського народу. – К., 1992.
12. Петров В.П. Етногенез слов'ян. – К., 1972.
13. Сергійчук В. Національна символіка України. – К., 1992. – 109 с.
14. Сергійчук В. Етнічні межі і державний кордон України. – К., 2000. – 415 с.
15. Сергійчук В. І. Переяславська рада як трагедія України і програш Європи. – К., 2004. – 120 с.
16. Субтельний О. Україна: Історія. – К., 1991.
17. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали. – К., 1996-1997. – Т.1-2.
18. Українські політичні партії кінця ХІХ – початку ХХ ст. Програмові і додаткові матеріали. – К., 1993.
19. Українська дипломатична енциклопедія. – К., 2004. – Т. І. – 760 с.; Т. ІІ. – 810 с.
20. Українська ідея. Історичний нарис. – К., 1995.
21. Українське козацтво. Мала енциклопедія. – К. – Запоріжжя, 2002. – 568 с.
22. Цибульський В. Переяславська угода 1654 року у зарубіжній історіографії (1945-1990 рр.). – Рівне, 1993. – 104 с.
23. Щербаківський В. Формация української нації. – Прага, 1941.
24. Балаклицький М. Медіатизація протестантизму в Україні 1991–2010 років : монографія / Максим Балаклицький. – Х. : Харків. іст.-філол. това-риство, 2011. – 379 с.
25. Бойко А. А. Релігійна журналістика: підруч. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». – 2016. – 303 с.
26. Бутиріна М. Вплив етнорелігійних стереотипів на процеси міжнаціонального порозуміння (на матеріалах українських та російських ЗМК) // Наукові записки Інституту журналістики. – Т. 28. – С. 28-26.
27. Герсон М. Дж. Біла пляма в журналістиці. Передмова до книги «Біла пляма»: Blind spot: when journalists don't get religion / edited by Paul Marshall, Lela Gilbert, Roberta Green Ahmanson. – New York: Oxford University Press, 2009. – 220 p
28. Церква і медіа. Сім кроків до порозуміння/ Бабинська С., Завадська Ю., Карапінка М., Кулигіна О. – Вид-во «Ездра», 2012. – 208 с.
29. Szawel T. Religijna Polska, religijna Europa // Wiesz. – W-wa, 2008 – № 9. – S.
30. Гендер для медій. Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За загальною редакцією Масерчик М., Плахотнік О., Ярманової Г. – К.: Критика. – 2014.
31. Гребенчук Ю. Роль ЗМІ у висвітленні екстремальних подій, терактів і катастроф. – 2011. – 24 січня [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ua.for-ua.com>.
32. Дж. Мак-Манус. Як розрізнити соціально відповідальну і безвідповідальну журналістику // Медіаграмотність. Інтернет-видання [сайт]. Режим доступу: <http://osvita.-mediasapiens.ua/material/yak-rozrizniti-socialno-vidpovidalnu-i-bezvidpovidalnu-zhurnalistiku> – Назва з екрана.
33. Мова ворожнечі та ЗМІ: міжнародні стандарти та підходи. – К. – Проект «Без Кордонів» ГО «Центр «Соціальна Дія», 2015.

Додаткова

34. Бойко А. Преса православної церкви в Україні 1900-1917 рр. Культура. Суспільство. Мораль. – Дніпропетровськ, 2002. - 306 с.
35. Добродум О. Віртуалізація релігії в США // Релігійна свобода. — 2008. — №13. — С. 41–46.
36. Колодний А. Україна в її релігійних виявах. Монографія. — К., 2005.
37. Комінко Ю. Релігійна тематика на сторінках провідних загальнонаціональних видань // Наукові записки ін-ту журналістики. – 2006. – Т. 22. – С. 69–74.
38. Релігійна свобода : мас-медіа, школа і церква як суспільні фактори утвердження. Науковий щорічник / За заг. ред. А. Колодного. – К., 2001. – С. 77–79.
39. Филипович Л. Сучасна релігійна ситуація й український Інтернет / Л. Филипович // Релігійна свобода: мас-медіа, школа і церква як суспільні фактори утвердження: науковий щорічник / [за заг. ред. д. філос. н. А. Колодного]. — К., 2001. — № 5. — 177 с.
40. Филипчук С. В. Релігія і Церква в ЗМІ: практикум [Текст] : навчально-методичний посібник / С. В. Филипчук. – Рівне : ПП ДМ, 2012. – 136 с.
41. Церква і соціальна комунікація. Найголовніші документи Католицької Церкви про пресу, радіо, телебачення, інтернет та інші медіа/ упоряд. і наук. ред. М.Перун . – Львів: Видавництво Українського Католицького університету. – 2004 – 440 с.
42. The mediation of religious experience in cyberspace / Lorne L Dawson // Religion and cyberspace. — New York, 2005. — P. 15–38.
43. Henrich D. Internet evangelism in the 21st century / D. Henrich. — Handclasp International, 2007. — 267 p.
44. Hesselgrave D. Communicating Christ cross-culturally. An introduction to missionary communication / D. Hesselgrave. — Grand Rapids, Michigan : Zondervan Publishing House, 1991/ — 672 pp.
45. Національні відносини в Україні у XX ст. Зб. документів і матеріалів. - К., 1994. - Кн. 1, 2.
46. Національні процеси в Україні: історія і сучасність. Документи і матеріали. У 2 част. - К., 1997.
47. Олесіюк Т. Соборна Україна. – К., 2004.- 640 с.
48. Чернега П.М., Кучер В.І., Дробот І.І. та ін. Український народ у Другій світовій війні.–К, 1998.
49. Шендеровський К. Передумови інституціалізації соціальних комунікацій у сфері вирішення соціальних проблем // Українське журналістикознавство. – К., 2013. – Вип. 14.
50. Шендеровський К. Соціальна освіта та соціальні комунікації : тексти лекцій / К. Шендеровський // Київ. нац. ун-т; Ін-т журналістики. – К., 2011. – 205 с.
51. Шендеровський К. та інші. Медіакомунікації та соціальні проблеми : Збірка навчально-методичних матеріалів і наукових статей в трьох частинах. Частина перша / Упор., ред. К. Шендеровського / Київ. нац. ун-т; Ін-т журналістики. – К., 2012. – 288 с.